

Het omgevingsplan wijzigen:

Een goede werkinstructie maakt het verschil

Het wijzigen van het omgevingsplan raakt in de praktijk al snel meerdere disciplines tegelijk: juridisch, digitaal en organisatorisch. Dit paper zet op een rij waar een goede werkinstructie voor het wijzigen van het omgevingsplan aan moet voldoen. Na het doorlopen van van dit paper weet u wat nodig is voordat de werkinstructie breed binnen de organisatie kan worden ingezet.

De uitdaging

Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 beschikken gemeenten van rechtswege over een tijdelijk omgevingsplan. Uiterlijk 1 januari 2032 moet elke gemeente beschikken over één integraal omgevingsplan voor het gehele grondgebied. Het omgevingsplan van de gemeente kan momenteel worden beschreven als een winkel die is geopend, maar in de tussentijd ook wordt verbouwd.

De praktijk laat zien dat veel gemeenten tegen vergelijkbare knelpunten aanlopen bij het werken met en wijzigen van het omgevingsplan:

- Hoe zorgen we ervoor dat ontwikkelingen mogelijk blijven en geen vertraging oplopen?
- Hoe richten we de samenwerking met adviesbureaus in en verlenen we daarbij wel of niet toegang tot onze omgevingsplansoftware?
- Hoe zorgen we dat planwijzigingen eenduidig worden opgeschreven en aangeleverd?

Een heldere werkinstructie geeft medewerkers houvast en zorgt voor een eenduidige werkwijze. Voor externe gebruikers maakt het inzichtelijk hoe de gemeente omgaat met binnenkomende initiatieven en welke uitgangspunten daarbij worden gehanteerd.

Wat een werkinstructie regelt

Een goede werkinstructie is toegesneden op de situatie van de gemeente. De werkinstructie legt vast hoe de gemeente werkt, welke keuzes zijn gemaakt en waarom. Op de volgende pagina lichten wij enkele kernonderdelen van de werkinstructie toe.

Kernonderdelen van de werkinstructie

ETFAL-motivering

Elke wijziging van het omgevingsplan moet worden gemotiveerd vanuit het criterium van de evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL). Het Rijk geeft in het Bkl instructieregels voor de ETFAL. De provincie geeft in de omgevingsverordening

instructieregels. Middels een motivering en daarbij behorende (milieukundige) onderzoeken dient te worden aangetoond dat aan de instructieregels wordt voldaan. Daarnaast moet de ETFAL-motivering op de juiste wijze worden ontsloten. Dit wordt behandeld in de werkinstructie.

Parallel wijzigen of een veegplan

Gemeenten kunnen kiezen tussen het parallel wijzigen van het omgevingsplan of het toepassen van een veegplansystematiek. Beide varianten worden overzichtelijk uiteengezet, waarbij voor- en nadelen worden beschouwd. Op basis van de

voorkeur van de gemeente wordt één van de varianten verder uitgewerkt met een voorstel voor het opnemen van een toepassingsbereik en voorrangsregels.

Digitale aspecten: annoteren, werkingsgebieden en aanlevering

In de werkinstructie wordt ingegaan op de eisen die de gemeente stelt aan de digitale aspecten van een planwijziging. Het omgevingsplan wordt gewijzigd volgens de standaarden van STOP/TPOD. Een omgevingsplan kan middels verschillende

softwarepakketten worden opgesteld volgens de standaarden van STOP/TPOD. De werkinstructie behandelt welke eisen de gemeente stelt aan de digitale aspecten van een planwijziging. Ook komt aan bod hoe gemeenten om kunnen gaan met initiatiefnemers die niet over dezelfde software als de gemeente beschikken.

Schrijfwijze van regels en werkingsgebieden

Het is belangrijk dat planwijzigingen op een eenduidige manier worden opgeschreven en aangeleverd. Daardoor kunnen planwijzigingen gemakkelijker in het definitieve omgevingsplan worden verwerkt. De werkinstructie bevat een concreet voorstel voor de opbouw van artikelen.

Samenwerking tussen gemeente en marktpartijen

Een wijziging van het omgevingsplan vraagt om een nauwe samenwerking tussen de gemeente en het adviesbureau. Deze samenwerking moet goed afgebakend zijn, zodat beide partijen weten wat er van hen wordt verlangd. De werkwijze is sterk

afhankelijk van of een adviesbureau wel of niet toegang heeft tot de software van de gemeente. Als adviesbureau zijn wij bekend met de diverse varianten en adviseren wij vanuit kennis en ervaring over een werkwijze die past bij de voorkeur van de gemeente. Een werkinstructie maakt de rolverdeling inzichtelijk en legt deze vast.

Hoe werkt het traject?

BJZ.nu begeleidt gemeenten bij het opstellen van een werkinstructie die past bij de eigen organisatie, werkwijze en ambities. Afhankelijk van de behoefte van de gemeente neemt BJZ.nu het voortouw en stelt de werkinstructie grotendeels zelfstandig op, of treedt BJZ.nu op als sparringpartner, waarbij de gemeente zelf het voortouw neemt. Het traject is altijd maatwerk. Onderstaand voorbeeld geeft een beeld van hoe een traject kan verlopen wanneer BJZ.nu het voortouw neemt en de werkinstructie opstelt.

Stap 1: kennismakingsgesprek

Daarin brengen we samen in kaart waar de gemeente nu staat: welke werkwijze wordt al gehanteerd, waar zitten de knelpunten, welke kennis is aanwezig en wat zijn de wensen voor de werkinstructie? Dit gesprek vormt de basis voor het traject dat volgt.

Stap 2: opstellen van een conceptversie

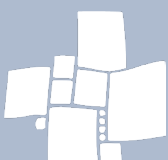
Op basis van de uitkomsten van het kennismakingsgesprek stelt BJZ.nu een conceptversie van de werkinstructie op. Daarin worden de hierboven genoemde onderdelen behandeld, afgestemd op de specifieke situatie van de gemeente.

Stap 3: bespreking en bijstelling

De conceptversie wordt besproken in een gezamenlijk overleg. Voldoet het stuk aan de verwachtingen? Ontbreken er onderdelen? Wil de gemeente een andere insteek op bepaalde keuzes? Op basis van dit gesprek wordt de werkinstructie bijgesteld tot een definitieve versie die breed gedragen wordt binnen de organisatie.

Stap 4: definitieve versie en presentatie

BJZ.nu levert de definitieve werkinstructie op. Desgewenst presenteren wij deze aan de medewerkers van de afdeling ruimtelijke ordening, zodat de achtergrond van de gemaakte keuzes direct kan worden toegelicht. Dat vergroot het draagvlak en de bruikbaarheid van het document in de dagelijkse praktijk.

Werkinstructie Gemeenten Dinkelland & Tubbergen

BJZ.nu heeft een handboek opgesteld als uniforme werkinstructie voor stedenbouwkundige en planologische bureaus die voor Dinkelland en Tubbergen omgevingsplanwijzigingen voorbereiden en uitwerken. Het biedt een herbruikbare structuur voor toelichting, regels en verbeelding, inclusief de vertaling van beleidskaders en milieukundige onderbouwingen naar juridisch houdbare regelteksten en een technisch correcte aanlevering volgens STOP/TPOD, met publicatie via de LVBB in het DSO. Ook beschrijft het handboek de benodigde afstemming met beide gemeenten, de kwaliteitsborging in de planvorming en de rolverdeling tussen opsteller en toetsende partijen. Zo ontstaat één herkenbare manier van werken voor twee gemeenten, waarmee plannen inhoudelijk consistent zijn en digitaal op de juiste wijze kunnen worden gepubliceerd.

Waarom nu?

Veel gemeenten staan nog aan het begin van de omzetting van het tijdelijk omgevingsplan. Juist in deze fase is een heldere werkwijze cruciaal: keuzes die nu worden gemaakt, vormen het fundament voor het definitieve omgevingsplan. BJZ.nu beschikt over de juridische en planologische kennis om gemeenten hierin concreet te ondersteunen.

De behoefte van uw gemeente staat in dit traject centraal. Benieuwd hoe we uw gemeente kunnen ontzorgen in dit proces?

Onze collega Nirel Beckers gaat graag met u in gesprek.

+31 6 82750997

nirel@bjz.nu